

VAKSINE MOT HERPES ZOSTER

Kine Willbergh
Avdeling for vaksine
Nasjonalt folkehelseinstitutt

Herpes zoster (helvetesild)

- Varicella zostervirus tilhører herpesvirusfamilien
 - vannkopper (varicella zoster) ved primærinfeksjon
 - helvetesild (herpes zoster) ved reaktivering av latent infeksjon i sensorisk nervegang

Herpes zoster (helvetesild)

- ✓ Det anslås at ca 10 000 nordmenn rammes av helvetesild hvert år, men vi har ingen sikre tall for dette
- ✓ 10-18 % av pasienter med HZ risikerer postherpetisk neuralgi (PHN)
- ✓ Andre komplikasjoner: sekundære bakterielle infeksjoner, øyekomplikasjoner, encefalitt og facialisparese (ansiktslammelser)

Kilde: Photo/MN Oxman, University of California, San Diego

Vaksinedagene 25.-26. september
2008

Herpes zoster (helvetesild)

Insidens og alvorlighetsgrad av HZ øker med økende alder

- Spesifikk cellulær immunitet (VZV-spesifikke T-celler) reduseres med økende alder
- Virusreplikasjon og spredning

Immunsupprimerte risikerer å få HZ oftere enn friske

- ca 10 % av HZ tilfeller involverer immunsupprimerte pasienter

Herpes zostervaksine

- ”Shingles prevention study”, dobbeltblind, placebokontrollert studie gjennomført i perioden 1998-2001 (Oxman MN et al.¹)
- 38 546 forsøkspersoner > 60 år
 - fikk enten 1 dose HZ-vaksine eller placebo
 - oppfølging i ca 3 år

(1) Oxman MN et al. A vaccine to prevent herpes zoster and postherpetic neuralgia in older adults. *New Engl J Med* 2005;352(22):2271-2284.

”Shingles prevention study” viser at vaksinen

- Reduserer risikoen for å utvikle HZ med 51 % (95 % CI= 44.2-57.6; $p < 0.001$)
- Reduserer PHN-tilfeller med 67 % (95 % CI= 47.5-79.2; $p < 0.001$)
- Reduserer HZ-tilfeller med alvorlig langvarig smerte med 73 % (95% CI= 42.1-88.6)

Herpes zostervaksine

Zostavax[®] (Sanofi Pasteur MSD)

- ✓ levende, svekket stamme av VZV
- ✓ samme virusstamme som brukes i vannkoppevaksine (Oka/Merck-stamme), men ca 10 ganger høyere virustiter per dose

Zostavax[®] – indikasjon

- ✓ Profylakse mot helvetesild (herpes zoster) og postherpetisk nevralgi (PHN) forbundet med herpes zoster
- ✓ Indisert for personer > 50 år

Dosering og administrasjon

- 1 dose à 0,65 ml injiseres subkutan
- Behovet for boosterdose er ukjent pr d.d.
- Kan administreres samtidig med inaktivert influensavaksine (B. Kerzner et al.¹)

(1) B. Kerzner et al. Safety and Immunogenicity Profile of the concomitant administration of zostervax and inactivated influenza vaccine in adults aged 50 and older. JAGS 55:1499-1507, 2007

Bivirkninger

Tilleggsforsøk ble gjort mhp bivirkninger (n=3345 fikk ZOSTAVAX og n=3271 fikk placebo)

→ mest vanlige > 1/10: rødhet, ømhet, hevelse på injeksjonsstedet

→ vanlig > 1/100 < 1/10: hematom, varmfølelse

Insidensen av vaksinerelaterte bivirkninger på injeksjonsstedet var signifikant større for vaksinegruppen sammenliknet med placebogruppen (48 % vs. 17 %)

Kontraindikasjoner

- Allergi mot innholdsstoffer
- Akutt herpes zoster
- Skal ikke brukes for å forhindre utvikling av PHN ved akutt herpes zoster
- Skal ikke brukes i behandling av pågående PHN
- Primær og ervervet immunsvikt (HIV/AIDS, leukemi med mer)
- Immunsuppressiv behandling
- Aktiv ubehandlet tuberkulose
- (Graviditet, skal unngås i 3 mnd etterpå)

Mulig interaksjon med antiviralia

- Samtidig administrasjon av antivirale medikamenter som er kjent for å være effektive mot VZV har ikke blitt evaluert (NB! Aciklovir, valaciklovir)
- Systemisk behandling med aciklovir og beslektede antiviralia som er aktive mot herpesvirus må antas å kunne hemme vaksineeffekten
- CDC¹ anbefaler å avbryte behandlingen minst 24 t før vaksinasjon med herpes zostervaksine, og vente minst 2 uker før behandlingen påbegynnes igjen

(1) CDC. Prevention of herpes zoster: recommendations of the Advisory Committee on Immunization Practices (ACIP). MMWR. 2008; 57:20.

Takk for oppmerksomheten